

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **V. N. H.,** zastoupen Mgr. Markem Eichlerem, advokátem, se sídlem S. K. Neumanna 2052, Varnsdorf, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,** se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 1. 2020, č. j. 10 A 125/2016 - 67,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 1. 2020, č. j. 10 A 125/2016 - 67, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 23. 6. 2016, č. j. MV-63338-4/SO-2016, žalovaná zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 19. 6. 2014, č. j. OAM-803-7/ZR-2014, kterým bylo žalobci zrušeno povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 2 písm. f) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť žalobce byl pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalované žalobu k Městskému soudu v Praze, který rozsudkem ze dne 13. 1. 2020, č. j. 10 A 125/2016 - 67, zrušil rozhodnutí žalované a věc jí vrátil k dalšímu řízení.

[3] Městský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že posouzení případných zásahů do soukromého a rodinného života žalobce v napadeném rozhodnutí je nedostačující. Žalobce již před vydáním rozhodnutí správního orgánu I. stupně ve svém vyjádření uvedl, že má na území České republiky rodinné vazby, když zde pobývá jeho matka a sestra. Napadené rozhodnutí však pouze konstatuje, že z tohoto vyjádření nikterak nevyplývá, že by na žalobci byla jeho matka či sestra existenčně závislá a dodává, že takový závěr není pravděpodobný i s ohledem na to, že žalobce byl uvězněn a jeho rodina toto odloučení překonala. Takový závěr je z pohledu městského soudu nepodložený, jelikož vyplývá výhradně z toho, že žalobce tyto skutečnosti netvrdil, aniž by ovšem byly správním orgánem zjišťovány. Jakkoli tedy bylo vyjádření žalobce stručné, přesto obsahovalo skutečnosti, které nepochybně měly být správními orgány hlouběji zkoumány, např. výzvou k upřesnění vyjádření či výslechem. Stejně tak nebyly zjištěny ani relevantní okolnosti týkající se pracovních vazeb žalobce, neboť žalovaná toliko převzala závěry z trestního rozsudku. Městský soud proto dospěl k závěru, že správní orgány nemohly v daném případě relevantně poměřovat veřejný zájem spočívající v ochraně veřejného pořádku s právem na soukromý a rodinný život žalobce, neboť nebyla dostatečně zjištěna povaha soukromého a rodinného života žalobce, potažmo intenzita zásahu do nich. Toto pochybení způsobuje nepřezkoumatelnost žalobou napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů.

III.

[4] Žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) napadla rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[5] Stěžovatelka nesouhlasila s názorem městského soudu, že žalobou napadené rozhodnutí trpí vadou nedostatečného posouzení přiměřenosti dopadu zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu do rodinného a soukromého života žalobce. Podle jejího názoru je ze spisového materiálu a obou správních rozhodnutí dostatečně zřejmé, že vydání rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu předcházelo zjištění stavu věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti. Přiměřeností rozhodnutí z hlediska dopadu do rodinného a soukromého života žalobce se oba správní orgány zabývaly dostatečně. Správní orgán I. stupně řádně zjistil rodinné vazby žalobce, když při svém rozhodování vycházel z cizineckého informačního systému a dále z rozsudků trestních soudů. Stěžovatelka se při svém rozhodování vypořádala se všemi relevantními skutečnostmi obsaženými ve spisovém materiálu a v odvolání žalobce. Ten byl rovněž v oznámení o zahájení správního řízení náležitě poučen, že má povinnost označit důkazy na podporu svých tvrzení. Z obsahu rozhodnutí správního orgánu I. stupně je zřejmé, že tento orgán dospěl ke zjištění, že žalobce má na území České republiky rodinné vazby, a to matku a zletilou sestru. V průběhu celého správního řízení nebyla ze strany žalobce uváděna jakákoliv konkrétní existenční či finanční závislost vůči matce či sestře anebo naopak. Námitky byly během správního řízení vzneseny pouze v obecné rovině. Z obsahu rozhodnutí správního orgánu I. stupně je zřejmé, že tento orgán zjistil, že zrušení platnosti

povolení k trvalému pobytu nebude mít nepřiměřený dopad do rodinného a soukromého života žalobce. Správní orgán I. stupně na jedné straně posuzoval okolnosti trestné činnosti žalobce a na druhé straně jeho rodinné a soukromé vazby na území, přičemž zjistil, že zájem společnosti na zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu převažuje nad zájmem žalobce na jeho udržení. Stěžovatelka považovala provedení výslechu žalobce či zasílání výzvy k upřesnění vyjádření za nadbytečné. Správní orgány považovaly rodinné vazby žalobce za skutečné a ve svých rozhodnutích se s nimi vypořádaly. V nyní projednávané věci nebyly zpochybněny rodinné vazby žalobce na jeho obě příbuzné, tudíž nebylo nutné provádět výslech. Žalobce v odvolání a ani v žalobě netvrdil žádné konkrétní vazby, tudíž nebylo nutné vést další prověřování vazeb žalobce mimo již stávající zjištění. Za situace, kdy si správní orgán I. stupně opatřil dostatečné podklady pro posouzení přiměřenosti dopadu rozhodnutí do rodinného a soukromého života, nezpochybnil existenci rodinných vazeb žalobce na území a řádně provedl posouzení přiměřenosti dopadu rozhodnutí do rodinného a soukromého života žalobce a sám žalobce ve věci dopadu do rodinného a soukromého života konkrétně nezpochybnil zjištěné rodinné vazby, stěžovatelka neměla důvod pro zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

[6] Stěžovatelka poukázala na to, že správní orgán I. stupně ve věci existence rodinných a soukromých vazeb žalobce vycházel z úředních evidencí, informací získaných z rozsudků trestních soudů a vyjádření žalobce. Údaje z úředních evidencí přitom obstojí jako podklady pro vydání rozhodnutí. Stěžovatelka má za to, že skutková zjištění obsažená ve správním spise umožňovala posoudit přiměřenost dopadu do rodinného a soukromého života žalobce. Správní orgán I. stupně zejména zjistil rodinné vazby žalobce, délku jeho pobytu na území a jeho ekonomické poměry. Z obsahu rozhodnutí správního orgánu I. stupně je zřejmé, že se přiměřeností dopadu napadeného rozhodnutí z hlediska dopadu do rodinného a soukromého života velmi podrobně zabýval a vazby žalobce porovnal vůči okolnostem jeho trestné činnosti, jež byly zjištěny z rozhodnutí trestních soudů. Správní orgány se vypořádaly s otázkou vazeb žalobce na jeho matku a zletilou sestru, které nejsou na něm závislé. Žalobce přitom sám neoznačil žádné konkrétní rodinné vazby, do kterých by mělo být podle jeho tvrzení nepřiměřeně zasaženo. Do rodinných vazeb žalobce nebude nepřiměřeně zasaženo i z toho důvodu, že mu nebyl zakázán další pobyt na území, pouze mu bylo odebráno nejvyšší možné pobytové oprávnění.

[7] Stěžovatelka dále upozornila na skutečnost, že při posuzování přiměřenosti dopadu rozhodnutí je nutno brát především v úvahu závažnost nebo druh protiprávního jednání žalobce. Trestná činnost žalobce byla úmyslná a závažná. Žalobce byl rozsudkem Krajského soudu v Plzni sp. zn. 4 T 3/2013 ze dne 18. 10. 2013 ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze sp. zn. 11 To 149/2013 ze dne 17. 2. 2014 pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 2 roků a 10 měsíců za spáchání trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. a) a písm. c) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů. Na základě obsahu spisového materiálu bylo možné v případě žalobce učinit závěr, že převažuje zájem české společnosti na zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu žalobce nad jeho zájmem na jeho ponechání, resp. že došlo k naplnění podmínek pro zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu ve smyslu § 77 odst. 2 písm. f) zákona o pobytu cizinců.

[8] Stěžovatelka proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[9] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že souhlasí s názorem městského soudu, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatečné posouzení případných zásahů do soukromého a rodinného života žalobce. Posouzení přiměřenosti dopadu rozhodnutí bylo naprosto nedostatečné s ohledem na stabilní rodinné zázemí žalobce, které si zde vytvořil několikaletým pobytem na území České republiky. Žalobce zdůraznil, že má na území České republiky celou rodinou, kterou v době rozhodnutí byla jeho sestra a matka. Od listopadu 2016 je taktéž ženatý s manželkou N. T. N. H., nar. X, která má na území České republiky povolen trvalý pobyt. Z manželského svazku byl počat syn V. H. D., nar. X, který má rovněž povolen trvalý pobyt stejně jako manželka žalobce. Žalobce si je vědom, že manželka ani nezletilý syn nebyly v době rozhodnutí správních orgánů, nicméně ve svém důsledku je nutné v současnosti přihlížet i k těmto dvěma zcela zásadním vazbám a skutečnosti, že žalobce již má čistý trestní rejstřík. Žalobce proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

V.

[10] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost je důvodná.

[12] Podstatou kasační stížnosti je nesouhlas stěžovatelky s názorem městského soudu, že správní orgány nedostatečně posoudily přiměřenost zásahu žalobou napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce.

[13] Podle § 77 odst. 2 písm. f) zákona o pobytu cizinců *ministerstvo platnost povolení k trvalému pobytu dále zruší, jestliže byl cizinec pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce do 3 let včetně, za podmínky, že toto rozhodnutí bude přiměřené z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince.*

[14] Podle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců *při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště.*

[15] Městský soud poukázal na provázanost § 174a zákona o pobytu cizinců, který upravuje přiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života, a § 77 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, který stanovuje možnosti zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu. Dospěl k závěru, že správní orgány měly povinnost se zabývat přiměřeností dopadů

rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu do soukromého a rodinného života žalobce. Správní orgán I. stupně i stěžovatelka se touto otázkou sice zabývaly, nikoli však dostatečně. S tímto závěrem zdejší soud nesouhlasí, neboť přiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života podle § 174a zákona o pobytu cizinců byla správními orgány vzhledem ke konkrétním okolnostem dané věci posouzena dostatečným a přezkoumatelným způsobem.

[16] Správní orgán I. stupně uvedl, že hodnotil při posuzování přiměřenosti dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života zejména důvod pro zrušení povolení k trvalému pobytu, dosavadní dobu pobytu na území České republiky a rodinné poměry žalobce. Je pravdou, že ve svém rozhodnutí tato hlediska shrnul poměrně obecně a nezabýval se jimi nijak detailně. Konstatoval, že žalobce je svobodný a bezdětný, že na území České republiky žije jeho matka a zletilá sestra s tím, že zjištěné rodinné vazby nelze považovat za důvod, proč by v tomto konkrétním případě mělo vydané rozhodnutí nepřiměřeným způsobem zasáhnout do jeho soukromého nebo rodinného života. K osobě žalobce pak konstatoval, že mu byl udělen trvalý pobyt na území v roce 2002, že od té doby byl jednou pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu, přičemž samotná délka pobytu v České republice neznamená nepřiměřený zásah do jeho soukromého nebo rodinného života, protože žalobce je povinen se po celou dobu svého pobytu na území České republiky chovat v souladu s českým právním řádem a platnými zákony. Dodal, že zrušením povolení k trvalému pobytu nebude žalobci bráněno v kontaktu s rodinou, neboť dojde pouze k odebrání nejvyššího možného pobytového oprávnění, které může cizinec v České republice získat. Nepřiměřený zásah může představovat jen dlouhodobý zákaz pobytu, který mu však uložen nebyl. Na základě uvedeného dospěl k závěru, že vydaným rozhodnutím sice určitým způsobem dojde k zásahu do soukromého a rodinného života žalobce, nepovažoval jej však za nepřiměřený. Poukázal rovněž na to, že se žalobce dopustil závažné drogové kriminality, a proto převažuje veřejný zájem spočívající v ochraně společnosti před drogami a negativními jevy s nimi spojenými nad individuálními zájmy žalobce. Stěžovatelka se pak povahou soukromého a rodinného života žalobce a intenzitou zásahu do nich zabývala již podrobnějším způsobem, a to na str. 5 a 6 žalobou napadeného rozhodnutí. Zdůraznila, že žalobce nemá na území České republiky manželku či nezletilé dítě, ale toliko matku a sestru, které jsou obě dospělé osoby schopné se o sebe postarat, a to i bez přítomnosti žalobce v České republice. Toto ostatně již prokázaly v době, když byl žalobce ve výkonu trestu odnětí svobody. Z vyjádření žalobce rovněž nevyplývá, že by na něm byly existenčně závislé. Stěžovatelka dále poukázala na to, že žalobce není účasten v žádné obchodní společnosti, není držitelem živnostenského oprávnění, a že ze spisového materiálu ani neplyne, že by byl na území České republiky oficiálně zaměstnán. Nemá zde žádný majetek a nevlastní žádné nemovitosti. Stěžovatelka tak neshledala ani žádné významné ekonomické vazby žalobce v České republice. Ohledně skutečných dopadů rozhodnutí konstatovala, že zrušením jeho povolení k trvalému pobytu není vystavěna nepřekonatelná bariéra mezi žalobcem a jeho rodinnými příslušníky, neboť bylo zrušeno pouze nejvyšší možné pobytové oprávnění a zákaz pobytu mu vysloven nebyl. Žalobce si tak může požádat o jiné (nižší) pobytové oprávnění. Na základě uvedených skutečností a vzhledem k žalobcem spáchané závažné a úmyslné trestné činnosti, za kterou byl pravomocně odsouzen, dospěla stěžovatelka k závěru, že intenzita zásahu napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života

žalobce nedosahuje takové výše, aby bylo nutno toto rozhodnutí považovat za nepřiměřené.

[17] Podle názoru Nejvyššího správního soudu je z uvedeného zřejmé, že nebyly opomenuty zásadní hlediska případu žalobce. Z rozhodnutí správního orgánu I. stupně ve spojení s žalobou napadeným rozhodnutím stěžovatelky plyne, že otázka soukromých, rodinných a ekonomických vazeb žalobce v České republice byla v tomto konkrétním případě posouzena dostatečným a přezkoumatelným způsobem. V této souvislosti je nutno poukázat na skutečnost, že sám žalobce v průběhu správního řízení kromě obecného tvrzení, že žije na území České republiky již delší dobu a že zde má matku a sestru, nic bližšího neuváděl. Zdejší soud přitom v rozsudku ze dne 14. 3. 2019, č. j. 1 Azs 367/2018 - 34, konstatoval, že „*Za situace, kdy správní orgány z jim dostupných podkladů bezpečně zjistily osobní a rodinnou situaci žalobkyně a žalobkyně ohledně těchto zjištění ve správním řízení nic nenamítala, nebylo povinností správních orgánů vyzývat žalobkyni k dalšímu, konkrétnějšímu sdělení stran těchto skutečností. Správní orgány nezpochybňovaly tvrzení žalobkyně týkající se jejího rodinného života, která uvedla v odvolání (neměly pochybnost o jejich pravdivosti). Správním orgánům nelze ani vytýkat, že neprovedly důkaz účastnickým výslechem žalobkyně. V řízení o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu zákon správnímu orgánu provést obligatorně výslech účastníka řízení neukládá. Jak soud již dříve konstatoval (srov. např. rozsudek ze dne 14. 8. 2018, č. j. 4 Azs 153/2018 – 57), v tomto typu řízení bývá zpravidla dostatečné písemné sdělení relevantních okolností vztahujících se k rodinnému a soukromému životu cizince (a to tím spíše, pokud je již v řízení před správními orgány zastoupen advokátem).*“ Výše uvedené závěry lze aplikovat i na nyní posuzovanou věc. Správní orgány nezpochybnily tvrzení žalobce, že má na území České republiky matku a sestru. Z dostupných podkladů (vyjádření žalobce, cizinecký informační systém a trestní rozsudky) bezpečně zjistily osobní a rodinnou situaci žalobce, který ohledně těchto zjištění ve správním řízení nic konkrétního nenamítal, přestože byl zastoupen advokátem. Žalobci bylo přitom v průběhu správního řízení umožněno uplatňovat svá tvrzení a důkazní návrhy ve vztahu ke skutečnostem, které by mohly prokázat, že rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu představuje nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života. Této možnosti nicméně nevyužil. Správní orgány proto nepochybily, pokud žalobce nevyzvaly k upřesnění jeho vyjádření, případně neprovedly důkaz jeho výslechem. Po správních orgánech nelze požadovat, aby výhradně z vlastní iniciativy vyhledávaly a opatřovaly důkazy, které by mohly svědčit ve prospěch žalobce, tedy i ty, které by se mohly týkat nepřiměřenosti tvrzeného zásahu do jeho soukromého a rodinného života (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2012, č. j. 9 As 142/2012 – 21). Rovněž není nezbytné, aby se správní orgány výslovně vyjadřovaly ke všem kritériím uvedeným v § 174a zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2014, č. j. 8 As 109/2013 – 34). Vzhledem k tomu, že žalobce v průběhu správního řízení uváděl svá tvrzení týkající se zásahu do soukromého a rodinného života pouze v obecné rovině, bylo dokazování provedené a vyhodnocené správními orgány dostatečné.

[18] S ohledem na výše uvedené neobstojí závěr městského soudu o nedostatečném zjištění povahy soukromého a rodinného života žalobce a intenzity zásahu do něj. Správním orgánům v daném případě nic nebránilo relevantně poměřovat veřejný zájem spočívající v ochraně veřejného pořádku s právem na soukromý a rodinný život žalobce.

[19] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že poukaz žalobce na to, že se v listopadu 2016 oženil a z manželského svazku se mu narodil v srpnu 2017 syn, přičemž syn i manželka mají povolen trvalý pobyt na území České republiky, je pro posouzení dané věci irelevantní. V případě posuzování zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince podle § 77 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je rozhodný skutkový stav v době vydání rozhodnutí (srov. rozsudek ze dne 3. 3. 2016, č. j. 7 Azs 322/2015 – 43 nebo ze dne 19. 6. 2019, č. j. 7 Azs 481/2018 – 26). V rozhodné době byl žalobce svobodný a bezdětný, proto nelze žalobcem tvrzené skutečnosti při soudním přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí zohlednit.

[20] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené napadený rozsudek městského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Městský soud je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[21] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. dubna 2020

Mgr. David Hipšr
předseda senátu